

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Flores vltimarum voluntatu[m] non sine sudore collecti
p[er] d[omi]n[u]m Rolandinu[m] Bononie[n]sem Juris
vtriusq[ue] p[ro]fessore[m] opti[m]e meritu[m] Annexo in
calce peculiari quoda[m] ...**

Rolandinus <de Passageriis>

Parrhisiis, 1514

De substitutione vulgari tacita et expressa. Rubrica xxiii

[urn:nbn:de:bsz:31-115460](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-115460)

rogās eū p̄fidei cōmissum vt ip̄az hereditatē restituat Fran. tūc er- go p̄ fidei cōmiss. fr̄acisc^o sit substi- tut^o anthonio : et cū primo debet An. hereditatē ipsaz adire/et adi- tā Fran. restituere: et sic An. me- diante et ad eū hereditas pue- nit ad Fran. S. in p̄mis. insti. de fidei cō. here. igit̄ si Antho. sp̄ōte adierit defalcata et retēta trebel- latica portione. scz quadrāte. re- liquū dodrantēz Fr̄a. restituet vt insti. de fidei cōmiss. here. S. sed qz heredes. et S. qz stipulatio- nes. Si vero nolit adire heredita- tē veritus ne dāno afficeret: pro- spectū est vt si fidei cōmissari^o di- ceret suo periculo adire : et resti- tuti sibi velle/cogā heres institu- tus a p̄ore adire et restituere he- reditatem nulla sibi portione re- tenta / hec enī est fidei cōmissi vis et natura. vt. l. quia poterat. et. l. nā quod. S. qui cōpulsus. ff. ad tre- bel. et. d. S. sed qz stipulatiōes. Sz hanc substitutiōē sub dicta forā verborū raro fieri visus ē / sub qui busdā autē alijs verbis sepe con- tingit. puta qñ instituo tutū filiū: vel fratē meū et subijctio. et si di- ctus Titius quādoqz decesserit sine liberz substituo ei seu. huius- modi enī verba significāt z repre- sentāt fidei cōmissariā substitutio- nē. vt. j. dicitur sub rubrica de cō- p̄diōsa. Hūc de directa agendus est. Et est directa substitutio per- quā quis capit hereditatē defun- cti nullo alio mediātē vel sibi coo- perātē. vñ cū dico An mihi here- dē instituo: et si ipse nō erit heres Fran. sit heres. z sic patet qz si cō- tigar cōditio qz An. nō sit heres: incōtīnētū et imēdiate hereditas puenit ad Fran. et ipse eā p̄se et Substi- tutio sine alteri^o cooperatiōe adire por- test. Diuidit̄ autē directa substituo: qz alia vulgaris alia pupilla- ris: alia exemplaris: alia p̄p̄diōsa

alia breuiloqua/sive reciproca. de quibus per ordinē est videndum. De substitutiōe vul- gari tacita et expressa.

Rubrica. xxij.

Substitutio vul- gari subdiuiditur : quia alia expressa/ alia taci- ta. Additio. Adde tertiam que ē partim expressa: et partim tacita vt. f. dicā. Berardus mulert. Est autē expressa vulgaris q̄ ne- gationis in se verba hz expressa. vt cū prius institutionem deinde substitutiōē facio hoc mō. An. mihi heredē instituo. et si ipse nō erit heres Fr̄a. sit heres vel fran. substituo. vt insti. d. vulga. sub. in prin. Tacita vulgaris est illa in qua negatio nō sonat exp̄sse: sz in clusue et tacite subauditur. vt si duos heredes facio. sic fr̄a. z An. mihi heredē instituo. Deinde sub- stitutiōē hō c modo z eos inuicē substituo p̄ hec verba: et eos iuicē substituo tacite subintelligit̄ si An. nō erit heres puta qz nōllet vt qz nō possit fr̄a. isolidū sit heres. Et eodē mō si fr̄a. nō erit An. iso- lidum sit. vt. ff. de here. insti. l. euz in testamēto. S. hec verba. et. ff. de vul. et pu. substitutiōe. l. iaz hoc iure. et. l. Lucius. in prin. Hō autē credas qz hec verba inuicē substi- tuo possint illū intellectū habere scz qz si vn^o deccedar sine liberz al- ter sit heres: qz si alter corū puta An. p parte sua hereditatē adie- rit: incōtīnētū pro ea parte substi- tutio expirabit. Et si siue cū liberz siue sine liberis monatur: nihil re- fert in vulgari expressa vt tacita: vt semp exp̄ret adita hereditate vt. C. de impu. et alijs sub. l. post aditā. Cū ei sic fiat si An. nō erit heres fr̄a. sit heres apte reliquit̄ qz si An. erit heres franciscus nō d. i.

Substi- tutiōis vulgaris diuisio.

Substi- tutio vulgaris exp̄ssa que sit.

Substi- tutio vulgaris tacita que sit.

Substi- tutio vulgaris exp̄ssa que sit.

Substi- tutio di- recta q̄ sit.

Substi- tutiōis directe diuisio.

dictatum
ra lesent
lleri spm
rbi sub
er alia fa
dec redda
modi raa
la magis
titutiōe
heredum
tioni
heredi
tatio est
tio. ff.
b. hā sub
titutiōe.
ichi heres
erit heres
michi he
tes qz an
stitutiōe
ipse nō
tūc sub
eres dicit
uasi sub
ueniē te
stitutiō
ulti fues
o verose
a sit eo q
ū z in lo
ut. vt. ff.
za de bo
l. i. §. de
gradu.
ur scz
vt. C. de
em.
sup ruz
u. ff. de
ert.
utio. qz
fidei-
qua siue
ia illa p
em alio
cōmissi
vt hoc
insti. d.

Prima pars fiorum

erit heres : conditione deficiente Sufficiet aut pdicta duo exēpla vñū scz de expssa: et aliud de tacita: q: formā hñt que facili possēt cōtingere. Aliavero exēpla ponit lex de tacita vulgari: puta An. et Fran. vterue eoz vuet heres mihi esto. l. titius z sciūs. ff. de here. insti. Itē qsq̄s mihi heres erit: sit heres filio mco. l. q̄ libris §. hec p̄ba. ff. de vul. et pu. z quedā alie quarū forme raro aut nūq̄ possēt cōtingere. et id eazū expositionez omitto. Ad ea em̄ q̄ frequētē accidūt: iura pot̄ adaptāda sunt. l. nam ad ea. ff. de legi.

¶ Additio. Aduerte q̄ hec substitutio: et eos inuicē substituo. itez et illa: q̄sq̄s mihi heres erit: sit heres filio meo: nō sunt pprie tacite vulgares: vt licet videre p̄ Bar. i. l. i. ff. eo. in. ij. colū. ibi videam⁹ ergo de p̄ma. zc. et p̄ ca. q̄. i. dicā in p̄tima additōe post pat. z p̄ Hzo. in summa. C. eo. i. i. col. ¶ Itē aduerte q̄ Bar. in. l. i. ff. eo. p̄si. vltē ruis q̄ro q̄b⁹ verbis. zc. aliter z la tius tractat q̄bus verbis fiat vulgari substitutio q̄ dñs Rolandi nus hic. Gerardus mulert.

¶ Porro vulgari expsse vel tacite substitutiōis effect⁹ est. vt ad substitutū pueniant tantūmō illa bona testatoris que puenire debebant ad institutum qui vel noluit vel nō potuit esse heres: z nō bōa illi⁹ heredis instituti. p̄ vulgarem est substitutiōnem testator in suis bonis instituire poterit / nō heredis. nā substitutus directo: sit heres ipsi testator. vt insti. d̄ pupil. sub. post. p̄m. ibi quo casu. Dicif autē ideo vulgari: qz a quolibet de vulgo fieri pōt: scz a quibet testatore: masculo vel femina: parēte vel extraneo. et qz etiam cūlibet heredi fieri pōt pupillo: adulto: maiori: emancipato: suo. vel etiam extraneo.

¶ Additio. Ita dicit Hzo i summa. in p̄n. C. de ipu. z alijs subst. Adde fm̄ eundē: vñ ille testamētū facere: z hic ex testamēto capere pōt. de q̄b⁹ supra suis locis dictū ē. ¶ Itē hāc materiā quāqdē difficalis z quidiana est alit⁹: attingere opere p̄cū mihi videf: iurta. l. legauit. ff. d̄ libera. lega. Aduerte itaqz fm̄ Ang. are. insti. de vulga. substi. i. p̄n. d̄ ad p̄mū redeo. post Hzo. de imo. i. l. i. ff. eo q̄ vulgari substitutio pōt sic diffimiri. ¶ Vulgari substitutio ē substitutio directa q̄ a quolibet z cūlibet fieri pōt. mihi habēs specialitatē. Itē fm̄ Bar. in. d. l. i. in p̄n. p̄si. veniam⁹ ad materiā vulgari substitutiōis. zc. post gūl. quibz modis pōt dici vulgari. P̄rio mō qz oib⁹ patet. vt. ff. de furtis. l. vulgaris. cū silib⁹. Secō expōif vulgari. i. di recta. vt. l. qdā cū filiu. ff. d̄ here. insti. Tertio mō d̄ vulgari. i. appbata. vt. l. si fu⁹ nauē. ff. d̄ furtis. Quarto mō d̄ vulgari: qz fit fietz p̄bis vulgari⁹. Quinto mō d̄ vulgari. i. expssa. vt. l. libertates. ff. d̄ fideicō. liber. Alio mō d̄ vulgari. i. q̄ nihil hz spālitatē vt. l. edictio. §. extat. ff. de iure fisci. que oia huic p̄senti substitutiōi pueniūt.

¶ Itē aduerte fm̄ eundē Bar. vbi. s̄. in vers. scdo p̄ncipalit̄ q̄ro q̄ huius vulgari substitutiōis pprie tres sunt species. qm̄ alia expssa: alia tacita: alia partim expssa et partim tacita. Circa p̄mā scz expssam aduerte: q̄ expssuz d̄ trib⁹ modis. P̄rio mō expssuz d̄ illud qd̄ in gñe dicif. vt. l. fina. in fi. et qd̄ ibi notaf. C. qd̄ cū eo. fm̄ vnā opinionē. Secō mō dicif expssuz qd̄ specialit̄ expmif. vt. ff. ad legez corne. de fal. l. i. §. inter filiu. et. d. l. fina. C. qd̄ cū eo. §. z alia opinionē. Tertio mō d̄: expssum id qd̄ singulariter et proprio noie expmif. vt. l. qd̄ in rez. §. fi. ff. d̄ le.

¶ Itē aduerte fm̄ eundē Bar. vbi. s̄. in vers. scdo p̄ncipalit̄ q̄ro q̄ huius vulgari substitutiōis pprie tres sunt species. qm̄ alia expssa: alia tacita: alia partim expssa et partim tacita. Circa p̄mā scz expssam aduerte: q̄ expssuz d̄ trib⁹ modis. P̄rio mō expssuz d̄ illud qd̄ in gñe dicif. vt. l. fina. in fi. et qd̄ ibi notaf. C. qd̄ cū eo. fm̄ vnā opinionē. Secō mō dicif expssuz qd̄ specialit̄ expmif. vt. ff. ad legez corne. de fal. l. i. §. inter filiu. et. d. l. fina. C. qd̄ cū eo. §. z alia opinionē. Tertio mō d̄: expssum id qd̄ singulariter et proprio noie expmif. vt. l. qd̄ in rez. §. fi. ff. d̄ le.

Substitutiōis vulgari expsse vel tacite q̄s effectus.

Substitutio vulgari q̄re dicif exp vulgari.

Substitutiōis vulgari diffimiri.

Vulgari quot modis dicatur.

Substitutiōis vulgari q̄s sunt sp̄s.

Expssum q̄t modis dicif.

Substitutiōis b... beculo... qua et... p̄p̄tio... ia an cō... pleciat... substitutiō... nōnes... cōp̄m...

Prima pars fororum.

insti. quod verum est nisi quando substituitur est i potestate institui: tunc enim illa verba. si heres non erit intelliguntur si esse non poterit. nam non videtur sibi pmissum repudiare ex institutione: et esse heres ex substitutione. vt. ff. si quis omni. cau. testa. l. ultimus. et ibi nota. hoc pmissio qrit. nūqd substitutio facta i vnu casu. scz si heres noluerit cē porrigi ad aliu casuz scz si si potuerit v' ecōtra. dic fin eūdē. Bar. vbi. s. q sic p. l. gall. s. et qd si tñ. ff. d libe. et posthu. vbi expresse dicit q substitutio facta fin cōsiliū galli in vnu casu porrigi ad aliu. de hoc dic latius. vt p eundē. Ex his habes q illa substitutio est parti exp'isa et parti tacita. quo ad casus. Hā i qbusdā casib' exp'isa in qbusdā tacita vt patet. ¶ Itē qro an sit necesse q institutio heredis pcedat hāc substitutione vulgare. Glosa. iij. in. d. l. i. ff. eodē. v' velle q sic. et hoc sequi ibi Bar. i. vers. Tertio pncipalit' qro p' Dy. ¶ Itē nota fin Bar. vbi. s. q qnq sūt effect' huius substitutionis. Prim' est q in hoie sui iuris intelligit si heres nō erit vel mutata cōditōe etiā aliu heredē nō fecerit: et in hoie alieni iuris intelligit si ipse heres nō erit v' aliu heredē nō fecerit. vt. l. si paterfamilias. ff. d here. insti. et insti. de vulg. substi. s. fi. et. C. d here. insti. cū pponas. qd itellige i testatore sciēte: in ignorāte nō dic vt in. d. l. si paterfamilias cum. l. se. et in d. s. fina. isti. de vulg. substi. et ibi per Ange. are. Item qd dicitur si heres nō erit itellige et desit esse posse: qz exclusus per repudiationem vel alio modo. Alias donec ē spes institutōis cessat substitutio. l. qd diu. i. ff. de acqui. here. ¶ Sz circa hoc dubitatur. Quid si est spes q institutus qui repudiavit veniat per in integrū resti. an in-

Substitutio vulgaris facta in vnu casum an porrigatur ad alium.

Substitutio vulgaris quae et qui sint effectus.

terim cessabit substitutio: si videt ipse Bartho. vbi. s. p' si. Sed circa hoc dubitatur et. q non per. l. et si sine. s. sed quod Papinianus ff. de mion. Nec obstat qd fin eūdē supradictū est qd diu est spes institutionis et. quia hoc intelligitur si est spes de iure cōmum: secus si de iure speciali. vt. l. iij. s. i. ff. de fidei cōm. liber. facit qd notat in. l. ij. s. expectādi. ff. de secū. ta. ¶ Quid autē si institut' decedit ante aditam hereditatē ad heredem trāsmittens ius deliberandi iuxta tenorem. l. cum antiquioribus. C. de iure deli. vter preferatur: an heres heredis an substitutus. et respōdet ipse Bar. vbi. s. vers. item dubitaf quid si institutus q heres heredis preferatur. qz institut' facit aliu videlicet suum heredem: heredē primi testatoris ex dicto iure deliberandi. et sic cessat substitutio. vt. d. l. si paterfamilias. ff. de here. insti. p hoc allegat casum. l. i. C. de his qui ante aper. tabu. ibi aliosq. et. ff. de acqui. here. l. si quis filium. ij. respōso. quod cū pncipio p'iuari debet fin eūdē vbi. s. item pro hoc videtur scdm eūdē glo. in. l. sed et si pro dote. s. pe. ff. de le. p'stan. vbi hoc etiam tetigit ipse Bar. idem Bar. in. l. iij. C. de here. insti. et idē in. l. fina. post pncipiū. C. d bonis que libe. sed ange. in. d. l. si pater et in sepe allegata. l. i. ff. eo. tenet cōtrariū vt refert Ange. are. isti. eo. in pncipi. vers. circa qd quero vbi illo non obstāte firmat opinio nem Bar. vt latius videbis p euz ibi et in. s. fina. i. eo. titulo. Adde q filiosa. repudiāte hereditatē sibi relictam pater cā adire potest excludēdo substitutū. d. l. fina. post prin. iuncta glo. in verbo recusante. et ibi Bar. C. de bonis q libe. et idem in. d. l. iij. C. de here. insti. et Ange. areti. vbi. s. secus i tuo

Substitutio vulgariter an preferatur heredi ius deliberandi.

Substitutio vulgaris excludit patrem adentē filiosa. repudiante.

De si... dōna... dō he... rōde... tūto... repud... ante... monas... rum he... adire... tent... ter... tut... mon... cho... moctuo... an adit... heredi... tates an... filio... tati... an vnu... et p... aut mo... nasteriū... filio... tut... mon... cho... moctuo... an adit... heredi... tates an... filio... tati... an vnu... et p... aut mo... nasteriū... filio... tut... mon... cho... moctuo... an adit... heredi... tates an... filio... tati... an vnu... et p... aut mo... nasteriū...

Monacho herede isto et repudiante ante an monasterium hereditate adire poterit.

nolente adire iussu domini. nam tunc locus est substituto. d. l. iij. C. de here. insti. Nunc potest queri quid si est institutus monachus qui non vult adire an monasterium possit adire sicut dictum est in patre. Bar. in dicta. l. iij. C. de heredi. institu. et idem latius in dicta. l. i. ff. eo. p. si. quero quid si est institutus monachus et Ange. are. in. s. alieno quoque in si. de here. insti. tenet quod subiectio monachalis sit magis subiectio filialis quam servilis: quia monachus est capax successionis et debet institui. vt. l. deo nob. s. l. C. de epis. et cleri. quod non est in seruo. Item seruus potest vendi monacho non sicut nec filius. Item monasterium cogitur alere monachum sicut pater filium. non autem dominus seruus: quia potest eum pro derelicto habere. unde patet quod magis equiparatur filio quam seruo. Nunc dicendum est eos quod sicut filio recusante pater excludit substitutum. vt. s. sic etiam monacho repudiante monasterium preferat substituto. quod nota intellige predicta quando filius vel monachus repudiabat et non volebat adire hereditatem: tunc enim pater vel monasterium excludit substitutum. Sed dubitatur quid si filius vel monachus decesserit ante aditum hereditatem an sit locus substituto vel an veniat pater vel monasterium. In filio dicitur breuiter quod aut hereditas obuenit filio ab eo in cuius potestate fuit: et tunc eam transmittit ad quoscumque: et hoc operatur existitiam suitatis. l. apud hostes. C. de suis et legiti. here. et. l. iij. C. de iure de libe. et. l. fina. s. sin. antem perpetuus. C. de cura. furio. et. l. ex militari. s. fina. cu. l. se. ff. de testa. m. l. et ibi Bartho. et latius. Idem Bar. in. l. si infanti. in. p. si. oppo. no. scdo. dicitur hic quod si infans. et sic pater vel quicumque alius excludit substitutum per ea que supra

dicta sunt: quia licet ipse heres non est: tamen alium facit heredem. Aut hereditas obuenit ab extraneo / hoc est ab eo qui non habebat eum in potestate: ille enim extraneus dicitur. s. ceterus in insti. de here. qua. et. diff. et. l. vnica. s. extraneum. C. de rei v. ro. ac. et tunc si iste scilicet a quo venit hereditas sit de ascendenti bus: tunc autem ille filius heres habet descendentes: et transmittit ad eos. l. vnica. C. de his qui ante apertam. et ipsi excludunt substitutum per ea que. s. Aut non habet descendentes: et tunc non aditam non transmittit. s. in nouissimo. C. de caduc. tol. licet etiam ascendentes alios superstitibus habeat. l. ij. s. si quis ex liberis ff. ad tertium. Intellige nisi quod ad ius deliberandi quod versus ad amicum transmittit sciens. vt. l. cu. antiquo. ribus. C. de iure deli. iuncto dicto s. in nouissimo. Limita premissa nisi filius infans fuerit: et in infanti etate non adita hereditate de cedat. tunc enim pater patrio iure quasi infanti iam quesitam hereditatem capere potest. dicta. l. si infanti. ij. resp. ita vult pulchre Bar. in dicta. l. vnica. C. de his qui ante apertam. Ex predictis patet solutio superioris questionis quam ad filium. et hoc vult Bar. in dicta. l. i. ff. eod. in. vers. quero quid si monachus. De monacho autem non respondet expresse: sed sicut Ange. areti. insti. de here. insti. s. alienus quoque. tacite vult innuere Bar. quod si est hereditas ascendens monachi: tunc transmittit ad monasterium tanquam in suam posteritatem. vt dicta. l. vnica. in. ratio. su. Et stat enim monasterium loco filii esse. in. presentia. de. pba. auct. nisi. C. ad trebel. alias si est hereditas extranei non transmittit iuxta ea que supra dicta sunt. Sicut idem Ange. ibi tenet quod etiam hereditatem ab extraneo delatam ipsi monacho: mo. d. ij.

Filio vel monacho mortuo an aditam hereditatem an sit locus substitutiōi vel an veniat pater aut monasterium.

Substitui vult garter an pater repudiat in substitutiōe. r. vbi. s. in substitutiōe. q. r. sum. atous. sic ces. teria. oc alle. ui ante. de ac. i. resp. uari de. l. sed et. an. vbi. r. adem. t. idē. s. bonis. i. pater. re. isti. quero. pmo. p. cur. Substitui vult garter an pater repudiat in substitutiōe. r. vbi. s. in substitutiōe. q. r. sum. atous. sic ces. teria. oc alle. ui ante. de ac. i. resp. uari de. l. sed et. an. vbi. r. adem. t. idē. s. bonis. i. pater. re. isti. quero. pmo. p. cur.

Prima pars fororum

mastruz monacho etiā añ aditio
nē mortuo: adire poterit: sicut p̄
pōt adire hereditatē relicta ifan-
ti filio: idē tenet ip̄e An. i. §. fi. in-
sti. de vul. substi. vide late p̄ Bal.
i. l. i. C. q̄ admit. ad bono. pos. pos
funt. v. q̄ ad decimū et vltimuz ca-
pitulū d̄ mōacho. zc. z p̄ alios do-
cto. citatos a dicto Ange. in. v. §.
alieno quoz seru. ¶ Querit vl-
terius idēz Bar. vbi supra in §. fi.
quid si ille qui repudiavit. zc. po-
namus q̄ quis sit institutus et ci-
vulgaris substitutus? alius: z terti-
substitutus? sit p̄ fideicommissum vni-
uersaliter. i. se institutus? repudiat/
fideicommissari? petū illū repudiā-
tem cogi adire: iuxta. l. nam qd̄ §.
si quis p̄pulsus. ff. ad trebelli. mo-
do substitutus? vulgaris vult here-
ditatē iure substitutionis vulga-
ris: et substitutus? alius? vult eaz iure
fideicommissi. vter eoz sit preferen-
dus? Respōdet ip̄e Bar. q̄ aut fi-
deicommissus nō est repetitū a sub-
stituto tacite vel expresse: et tunc
preferet substitutus? vulgariter. l. si
patroni §. fina. ff. ad trebelli. aut
est repetitū et preferet fideicom-
missari? l. nō iustā. C. ad trebel. et. l.
facta §. iulianus. ff. illo titu. Sed
Imola in dicta. l. i. ff. eo. vt refert
Ange. are. institut. de vulga. sub.
in p̄nci. in versū. quero qd̄ si ille
qui repudiavit. zc. dicit q̄ siue sit
repetitū siue nō: semp̄ fideicom-
missarius p̄fertur. per dictuz §. iulianus.
vbi vide late ip̄z Imo. z Ange. de
peruisio. et eundē Imo. i. di-
cta. l. si patrem §. fina. ¶ Itē q̄ro
quid si heres est indignus nec adijt
hereditatem: an veniat fiscus vel
substitutus? Respōde q̄ fiscus: re-
pulsio substituto. vt. l. si sequēs/
in p̄nci. ff. ad sil. hoc sequitur Bar. in
sepe dicta. l. i. ff. de vulga. p̄ quo
facit fin eundē. l. in seruitutez §.
ei. ff. de bo. liber. rationem subdit
quia licet ip̄e institutus non sit

Substi-
tutus? vul-
gariter
an p̄fer-
ratur fi-
deicom-
missario
vniuers-
saliter

Substi-
tutus
an p̄fera-
tur fisco
in casu q̄
heres ē
indignus?

heres: facit tamē fiscū heredē: er-
go substitutus? repellitur p̄ ea que
supra. ¶ Itē q̄ro an ne aliquo ca-
su veniant simul institutus? et substi-
tutus? dic vt p̄ eundē. vbi. §. in §. fi.
itē quero an aliquo casu. vbi po-
nit tres casus. Primus est casus. l.
si pater familias. ff. de here. insti.
q̄ casus etiāz est in §. fina. insti. de
vulga. Secundus est casus. l. si liber-
tus patrono. in §. fi. quid ei go. ff.
de bonis liber. vbi vult textus / q̄
qñ patronus est institutus? et in ali-
qua ppria re grauatus: si ip̄scñd̄
vult iudiciū defuncti implere tūc
habebit suā debitam portionē vt
institutus? z residuū habebit substi-
tutus. et sic concurrunt institutus?
z substitutus. Tertius casus est/
in filio instituto z grauato eo mō-
do dicit in patrono per eandē. l.
quita est eadē ratio fin eū. hec cir-
ca primū effectū vulgaris substitu-
tionis. ¶ Secundus effectus est: q̄ te-
stamentū potest assumere vires z
effectū ab hoc secūdo gradu. l. iij.
in fi. ff. de libe. z posthu. z ibi Bar.
et reliqui scri. et idē Bar. i. dicta
l. i. versū. sumus expedit de p̄mo
effectū. zc. Circa quod querit ibi
dem in versū. vltimū? quero si insti-
tutus in primo gradu. zc. quid si
instituto esse heres: sed nō eodē modo quo
testator voluit quia fuit institutus?
suis vel necessarius. sed tēpore
mortis reperitur emancipatus vl-
manumissus an admittet institutus?
vel an substitutus? et distinguit qz
aut est facta substitutio ex neces-
sitate: aut ex voluntate. dic latius
per eū. ¶ Quero vltimū? an a ta-
cita vulgari possit testamentū vi-
res assumere. an vero requiratur
aditio ex primo gradu: idē Bar.
vbi. §. cōcludit. q̄ licet pupillaris
requirat aditionēz hereditatis. l.
ij. ff. eo. z dicitur. §. in rubi. p̄or-
na. vulgaris tamē tacita que con-

Substi-
tutus z
institutus?
an et q̄
bus casu
b? siml
veniat?

Substi-
tutus? an
p̄ferat
q̄ nō pos-
test esse
heres
testator
voluit
sz alio?

De su-
tine
fca
ali
na
m
et
nar
re
res
to.
vul
ibi
l. si
co
co
cu
e
Substi-
tutus?
vulgaris
an fisco?
e: si illi
tutus vi
uo testa
tore mor-
natur?
in
fid
vul
sa
mo
succ
sting
quer
tute
l. her
ritur
pup
trio
stitut
vulg
vbi. §.
bat ad
pillari
q̄ro
ip̄scñd̄
tūc si
post
testam
venit?

De substitutione vulgari tacita et expressa. Fo. xxviii.

tinetur in ea non requirit aditionem sed potest ab ea incipere. pro quo allegat. l. neque enim. §. si. ff. de testa. mili. vbi sub expressa fideicommissaria continetur vulgaris tacita: et tamen licet fideicommissaria requiratur aditionem hereditatis et ab ea testamentum non possit assumere vires. vt. l. ille a quo. §. si de testamento. ff. ad trebelli. tamen illa tacita vulgaris non requirit aditionem vt ibi patet. idem tenet ipse Bar. in l. si pater filium. et plenius in l. lex cornelia. ff. eo. et hoc videtur (sem eundem) tenere. glo. in dicta. l. lex cornelia. et glo. in l. pe. ff. de ventre ispicit. ¶ Item quero an sit locus vulgaris substitutioni. si institutus viuo testator: mortuus: Respondeo Ange. arc. insti. eo. i. pun. q. sic/p dicta. l. si pater filium. et de hoc non videtur esse dubium quoniam loquimur et querimus de expressa vulgari: quoniam est expressum. in l. vni. §. p. secundo. C. de cadu. tollit. et in l. thais. §. splendor forus. ff. de fideicommiss. liber. ¶ Quid autem in vulgari tacita contenta sub expressa pupillari/an ex ea substitutus: mortuo pupillo viuo pater: possit succedere? In hac questione distinguit Bar. vbi. §. in §. vltimo quero pupillam cui facta est substitutio pupillaris. et. et idem in dicta l. lex cornelia. ff. eodem: aut filius mortuus ciuili ter viuo patre. vt q. capitur ab hostibus? vt post mortem patris mortuus naturaliter: et tunc substitutus potest succedere ex tacita vulgari. vt. d. l. lex cornelia. et ibi nota. Ratio quia patre viuo durabat adhuc spes substitutionis pupillaris. vbi non potest imputari patri quod testamentum non mutauit. Aut filius viuo pater decessit naturaliter: et tunc siquidem pater statim decessit post: ut vt non habuit tempus mutandi testamentum: tunc idem: quod substitutus venit ex tacita vulgari expressa

Substitutum pupillaris veteri veteri non nato an admittatur ex tacita vulgari

voluntate defuncti: quia cum institutus si sciisset. vt. l. si pater capto? cum sua glo. ff. eo. Si vero pater decessit post ex intervallo: ita quod habuit potestatem mutandi testamentum: tunc substitutus non admittitur, ita loquitur l. q. si filius. ff. de capto. et probat hanc distinctionem cum eum in l. tractabat. ff. de intesta. m. probat illi. in l. iij. C. de inof. tes. ¶ Quero preterea quid si substitutio pupillaris facta est veteri. et veteri non nascitur/an substitutus admittatur et tacita vulgari: videatur quod sic/p ter. et glo. i. l. pe. ff. de veteri inspi. facti. C. de insti. et substi. l. si. vbi vulgaris expressa facta si posthumus non nascitur: continetur tacita pupillarem eo nato. ergo idem e conuerso. Bar. vbi. §. §. vltimo quero quid si substitutio. et. distinguit. q. si spes natiuitatis istius posthumus deficit post mortem testatoris vt. in p. modicum tempus: et tunc substitutus admittatur et tacita vulgari. aliter secundo: sicut in superiori questione dictum est. et hec de secundo effectu. ¶ Tertio effectu vulgaris substitutionis est: quod illa vulgaris expressa continet tacita pupillarem. l. iam hoc iure. ff. eo. quod intelligit verum nisi testator dixerit contrarium expresse vt tacite. Expresse probatur in d. l. ia hoc iure. in fi. et. C. eo. l. quibus Tacite: vt in breuiloquia facta disparibus. d. l. ia hoc iure. cum filibus. Item quoniam in vtriusque casu expresse puidit. l. cum ex filio. §. j. ff. eo. ¶ An autem matre existente in medio expressa vulgaris contineat tacita pupillarem: dicam §. rub. pria. ¶ Item an vulgaris facta in vno casum singulariter expressum quod continet tacita vulgarem in alio casu: vt dicitur supra eadem rubrica in §. h. hoc premissis queritur. et. tacita pupillarem contineat: dicitur quod sic. casus est in l. si. C. de insti. h. lecturam glo. ¶ Quartus effectus est quod ea succedit defuncto. non et cui substitutio facta est insti. eo. diij.

Substitutum pupillaris veteri veteri non nato an admittatur ex tacita vulgari

ereditat
ca que
Substit
et substit
tas et
m. §. si
an et de
bus aut
e. insti.
§. si
insti de
liber
go. ff.
us / q
in ali
pfero
ere tunc
non vt
Substit
insti
tas est
eo non
ide. l.
ec ar
insti
q. re
m. l. iij.
bi. Bar.
dicta
de pmo
erit ibi
si insti
quid si
potest
do quo
insti
repost
tus vt
insti
ur q. volu
necesse
atque
a ta
tu vt
ratur.
Bar.
illaris
atis. l.
p. p. u
ueat

Prima pars florum.

Substitutio vulgaris expressa que in se continet tacitam pupillarem / an per eam succedatur pupillo ita ut trahatur ad bona pupilli: Bar. vbi. s. i. vers. si. quartus effectus est qz per eaz rē. Respondet qz per vulgare succeditur solūmodo defuncto. et hoc eo tēpore quo pupill⁹ repudiat. sed per pupillarem tacitam in ea comprehensam succeditur pupillo tunc / cum pupillus in pupillari etate decedit et sic habebit locum vtraqz substitutio. non enim est necesse semp ad pupillare substitutionem / vt filius adeat hereditatez patris. vt. Iulianus: als incipit. si pupillus paterna. ff. de acqui. here. et vicam. j. rubri. proxima vers. octauo dictum est vt p̄ris rē. Sed Dynus: vt ipse bar. vbi. s. refert: dixit qz ex ista vulgari expressa propter vicinitatē quā habet cum pupillari / etiā succeditur pupillo / quod non placet ipsi Bartho. Ex predictis patet. quid iuris de tacita vulgari contenta in expressa pupillari. an scilicet ex illa tacita vulgari etiā succedatur pupillo.

Substitutio vulgaris tacita sub expressa pupillari: an habeat locum in medio existēte in medio

Substitutio vulgaris tacita sub expressa pupillari: habet locum quando mater est in medio: constat enim qz tacita pupillaris contenta in expressa vulgari / tūc non habet effectū. vt. j. proxima rubrica dicitur: glo. in. l. fina. C. de insti. et substi. sub condi. factis: tenet qz sic. quia per eā non succeditur pupillo sed defuncto. vt. s. pater. et hoc tenet Bartho. vbi. s. in vers. vltimus quero vtrum tacita vulgaris habet locū rē. et Ange. are. insti. eo. in p̄nci. in vers. quero an in pupillari expressa rē. et cōmuniter docto. in. d. l. fina. et hoc verus de matre pupilli / per rationē s. allegatā. secus sim eūdez Bar. in matre testatoris: quia cōtra eā

non habet effectū / cum de luctuosa hereditate filij sui tractetur. et hoc tenet etiā Ange. vbi. s. quod nota. Sed qd de vulgari parti expressa et parti tacita. an admittatur contra matrem in casum tacitum: Bar. vbi. s. i. vers. quinto q̄ro rē. Respondet qz nō / allegat. d. l. fina. C. de insti. et substi. alit intelligendo qz glo. eam intelligat. Sed aduerte qz bal. z Sal. ibi / post eos Ange. are. vbi. s. i. vers. querit Bar. in. d. l. i. in vers. q̄nto quero quid de vulgari rē. reprehendūt intellectum Bartho. de q̄ dic latius vt p̄ eos. Itē q̄ro pone ticius est institutus et si sunt facta certa prelegata: et si heres nō erit substitutus est seius / an iste vulgariter substitutus veniat etiam ad ipsa prelegata: Respondet qz nō / textus est in. l. miles. j. pro parte ff. de le. ij. et in. l. fertilia. de le. iij. et ibi Bar. et idem Bar. in. l. marcell⁹. S. qdā. ff. ad trebel. Quin tus effectus huius substitutionis est / qz facit de suo voluntariū. l. si filius heres. ff. de libe. et posthu. et ibi Bar. et. l. si fili⁹ qui patri. ff. de vulgus. et pupil. vbi etiā Bar. Hūc q̄ro que impediāt siue extinguant effectū huius vulgaris substitutionis: et dicit lex qz huiusmodi substitutio post aditam hereditatē extinguit. vt. l. post aditā. C. eo. et. l. si legata. C. de lega. Nec obstat auc. hoc ā plus. C. de fidei cōmissis: vbi dicitur qz heres post iussum iudicis intra annū nō implēs iussum testatoris iudicijus priuatur omni lucro hereditario / qd defertur primo substitutis rē. quia ibi non vi substitutionis. sed beneficio illius legis defertur. vt ibi dicit glo. quā sequit Bar. ibi. Sz circa p̄missa dubitatur / pone testator fecit tres vel quattuor vel plures gradus substitutionum / an omnes expirēt per aditionem

Substitutio vulgaris expressa in casu an admittatur contra matrem in casum tacitum

Substitutio vulgariter an veniat ad prelegata.

Substitutio vulgaris quō extinguitur.

De
prim
l. cu
ber
Substit
tuō vul
garis fa
cta plu
ribus an
erigua
tur: de
hered
flame
Sic
parat
rat ful
quo a
de ini
vulga
lum.
coher
unt em
cunt su
de em
et. C. de
plus. a
de acqui
re: vul
si aduit
genter
an ad
mura
herede
q̄ semel
adit ab
fluente
benefici
om m
it. rē. su
uili / vel a

De substitutione vulgari tacita et expressa. Fo. xxix.

primi: *Itēspōde q̄ sic. text⁹ est in l. cum in testamento. i. r̄iso. ff. de here. insti. et in l. si mater. §. fina. ff. de vulga. et pupil.* ¶ **I**tem que ro pone testator: p̄les instituit. et ip̄sis ticiū substituit. an aditiōe vnus extinguatur substitutio facta omnib⁹: Hanc questionem ponit bar. in sepe dicta. l. i. ff. codē vers. item quero vtruz aditione vnus. et vbi sic distinguit: aut substitutio fuit facta plurib⁹ copulatiue vel cōiunctim. vtrputa instituit testator: ticiū et scū/ et dixit/ si ticius et scūs heredes non erunt: talem substituo. vel dixit/ si neq̄ ticius neq̄ scūs et. vel si p̄dicti et. tunc vno aduente extinguitur substitutio. quia eius substitutionis cōditio de ficit cum requirat neutrum heredem esse. vt. ff. eo. l. quidā testamento. z. C. eo. l. cum quidam. Si p̄o fuerit facta substitutio se paratim: tunc vno aduente extinguitur substitutio quo ad seipsum. nō quo ad alios non aducentes. vt. ff. de iustro testamēto. l. pe. et. ff. de vulga. et pupil. l. ex duobus. §. filium. et. l. cum ex filio. §. fina. et. l. coheredi. §. coheres. Ad hoc faciunt fm̄ eundē omnia iura que dicunt substitutū p̄ferri iuncto. C. de cadu. tol. §. pro secūdo. et. ff. de fm̄ tabu. l. equissimū. §. si duo. et. C. de fideicomis. auct. hoc amplius. et notatur in l. qui patri. ff. de acqui. here. ¶ **I**tem q̄ro quid si adiuit heres et aduersus aditionem restitutus est vt abstineat. an admittat substitut⁹ vulgariter? *Itēspōdet bar. vbi. §. m̄ vers. itez dubitatur quid si adiuit et. q̄ sic. vt. l. et si sine. §. sed quod papinia. nus. ff. de minor. z. l. ex cōtractu. ff. de re iudi. z. ff. eo. l. ij. §. interdū. fm̄ vnam lecturam. et nota. C. eo. d. l. post aditā. An autem hoc casu substitutus admittat de iure ciuili/ vel an solū de iure pretorio/*

Substitutiō vulgari facta pluribus an extinguitur aditione vn⁹

Substitutiō vulgari an impediatur existentia sui heredis

Substitutiō vulgari an admittatur ad herede q̄ semel adijt abstinente p̄ beneficiū cum in ite. resti.

et sic hēat necesse petere bo. pos. fm̄ ta: *Bar. vbi. §. dicit q̄ potest et de iure pretorio. et etiam de iure civili admitti. Sed pau. de casu s̄ro in quadam repetitione: vt refert Ange. are. insti. eo. in p̄nci. in vltima questione sua tenuit q̄ tantum admittitur hoc casu substitutus de iure p̄torio. et sic intra illa tempora intra que bonoz possessio cōpetit. de quibus in §. cum igitur. insti. de bonoz possess. de q̄ dic latius vt per eundē Ange. vbi §.* ¶ **I**te q̄ro an existentia sui heredis impediatur substitutiō vulgarē: *bar. i sepe dicta. l. i. ff. eo. vers. dicitur etiam an existentia et. sic distinguit: aut substitutio ē facta ex necessitate/ vt ex p̄silio galli vt legis velleie. et tunc existentia sui heredis excludit substitutum. nā facta est substitutio sub conditione si suus esse desinat. vt. l. gallus in p̄nci. ff. de libe. et posthu. z hoc sentit glo. in l. si mar. §. i. ff. de vulga. et pupil. facit quod dixit ipse bar. circa scōm effectum ist⁹ substitutionis in d. l. i. vers. vltorius quero quid si institutus et. et tēti gi. etiā. §. circa fm̄ effectū in p̄nci. Si vero vulgaris substitutio ē facta voluntarie. tunc siquidē est vulgaris expressa existentia sui heredis nō potest habere locum. vt l. si filius heres. ff. de libe. et posthu. et ibi ipse bar. et idē in l. si filius q̄ patri. ff. de vulga. et pupil. et dicam. j. rubri. proxima in vers. octauo dictum ē vt patris et. Si vero loquer⁹ de vulgari tacita: dicit idē bar. q̄ eam non extinguit existentia sui heredis/ q̄d probat: quia existentia sui heredis confirmat tabulas pupillar⁹ in quibus constat q̄ cōtinetur tacita vulgaris. vt. d. l. si filius qui patri. et. ff. de acqui. here. filius. z. l. iulian⁹/ a kas incipit si pupillus paterna.* ¶ **I**tem quero institutus repudi-

Substitutiō vulgari an impediatur existentia sui heredis

